

ANNARIIKKA LEINO ★

Maarit

★ Johnny
Kniga

Maarit

ANNARIIKKA LEINO

★
*Johnny
Kniga*

© Annariikka Leino 2014

Johnny Kniga Publishing

imprint of Werner Söderström Corporation

PL 314 (Korkeavuorenkatu 37), 00101 Helsinki

www.johnnykniga.fi

ISBN 978-951-0-36427-7

Painettu EU:ssa

Sisällys

1972 7

Hurmerinnat 54

Jäätelökesä 111

Elämän maku 141

Tähti 179

Maarit 214

Italia 249

Jäänmurtaja 298

Love 357

Jälkisanat 359

Lähteet 363

1972

MAARIT: Aluksi se oli vaan sellaista hengailua, mutta kyllä koira koiran tuntee. Aina tässä elämässä hakeutuu kaltaistensa seuraan. Jotenkin sitä vain vainuaa ne samankaltaiset ihmiset.

Vuonna 1972 Maarit löysi kotikulmiltaan kavereita, joille musiikki oli kaikki kaikessa, ja alkoi käydä kuuntelemissa näiden kellaribändiä, Harakiriä. Treenikämpälle tikkurilalaiseen autotalliin osui eräänä kesäisenä sunnuntaina pianisti Curre Boucht, joka tunsu bändissä rumpuja soittavan Kalle Ahlbäckin. Maaritin laulu teki Bouchtiin niin suuren vaikutuksen, että hän liittyi bändiin. Kesästä -72 muodostui Maaritille käänteentekevä, etenkin sen jälkeen kun Love Recordsin legendaarinen tuottaja Atte Blom oli saanut kuultavakseen Harakirin demonauhan.

MAARIT: Olin kerran taas käymässä treenikämpällä kun kaverini, jotka olivat kaikki minua vanhempia sellaisia puoliammattilaismuusikoita, kysyivät, voisinko laulaa jonkun biisin. Ne olivat jostain kuulleet, että osaan laulaa. Lauloin sitten joitain biisejä. Treeneissä oli aivan sattumalta mukana kundi nimeltään Curre Boucht, joka oli jo silloin ihan ammattilaismuusikko.

CURRE BOUCHT: Soitin Night Train -nimisessä soulbändissä – en ole ihan aina jazzhullu ollut – siihen aikaan. Kalle Ahlbäckillä, tutulla rumpalilla, oli myös bändi. Kävin kuuntelemissa Kallen ja Maa-

ritin treenejä, innostuin, ja yhtäkkiä huomasin soittavani keyboardseja niiden kanssa. Myöhemmin tehtiin sitten joitain keikkojakin yhdessä. Oltiin harjoiteltu Janis Joplinin biisejä ja muuta, mutta täytyy suoraan sanoa, että Maarit oli kyllä huomattavasti parempi kuin se meidän bändimme.

MAARIT: No, Currehan innostui laulustani ihan valtavasti ja sanoi että: »Vitsi, nyt otetaan nää biisit saman tien nauhalle, mä tunnen yhden Atte Blomin.» Curre oli vienyt sen nauhan Atelle perjantaina, juuri ennen viikonloppua. Atte oli kuunnellut biisit läpi ja sanonut Currelle: »Tuo se mimmi tänne heti maanantaina!»

ATTE BLOM: Aina on yksi poikkeus, joka vahvistaa säännön. Sääntö on siis se, että demonauhat on yleensä turhaa ajanhukkaa, mutta se Maaritin demo oli... siinä oli vaan pakko toimia. Tiivistäen sanottuna Maaritin demo *kaatoi*. Se tuntui niin ylivoimaiselta, että jo sillä hetkellä kun sitä kuunteli, halusi sainata kyseisen artistin. Niin voimakas kokemus.

Maarit lähti Curre Bouchtin eskorteeraamana tutustumaan Love Recordsin toimistoon ja Finnvoxin studioihin Pitäjänmäellä. Vaikka tilanne oli viedä teini-ikäiseltä Maaritilta jalat alta, olivat niin Atte Blom kuin Love Recordsin toinen perustajajäsen Otto Donnerkin yhtä mieltä siitä, että hän sopisi laulajana täydellisesti Loven tuotantolinjaan.

OTTO DONNER: Atte soitti mulle Maaritin nauhan ja kysyi: »Mitä sä ajattelet tästä?» Mä sanoin, että tuohan on ihan luontainen laulaja, ota yhteyttä. Ihastuin eniten Maaritin laulutavassa siihen hitaaseen vibratoon, mikä hänellä on. Se on luontevan laulajan merkki, samanlainen kuin Pepellä [Willberg] esimerkiksi. Se oli ihan poikkeuksellista kaikkien laulajien joukossa. Kävi ilmi, ettei tämä mikään semmoinen iskelmälaulaja ole, joka kailottaa kirkaalla äänellä; että siinä on joitain muitakin kvaliteetteja.

Muusikko-säveltäjä Otto Donner, musiikkikriitikko Atte Blom ja muusikko Christian Schwindt olivat lokakuussa 1966 kokoontuneet Kivelän sairaalan tupakkahuoneena toimineessa wc:ssä, sillä Blom oli paraikaa sairaalassa. Kolmen musiikkimiehen keskustelun aiheena oli uutta luova levy-yhtiö. Donner, Blom ja Schwindt pitivät suomalaista musiikkikenttää taiteellisesti kunnianhimoitomana, rajoittuneena ja kapea-alaisena. He halusivat vaihtoehdon: firman, joka julkaisisi musiikkia, joka ei kelvannut suurille levy-yhtiöille. Tuo vaihtoehto oli samaisena vuonna 1966 perustettu Love Records. Loven maine pohjautui rokkiin ja poliittiseen musiikkiin, mutta se julkaisi myös jazzia, lastenlauluja, laulelmia, etnistä ja taidemusiikkia. Yhtiön maailmankuulun logon suunnitelti vuonna 1970 graafikko-kirjailija Harri Manner.

MAARIT: Samassa talossa missä Loven toimisto sijaitsi, Pitskun Arinatie 8:ssa, oli Finnvoxin legendaarinen studio, jossa on tehty lukematon määrä suomalaista populaarihistoriaa. Sitten maanantaina kun me menimme Loven toimistoon ja studioille, Atte sanoi: »Joo, me halutaan tehdä sun kanssa levy.» Minä, nuori tyttö, olin suurin piirtein että *what?!*

Kun kävelimme Finnvoxin suurimman eli B-studion läpi Curren ja Aten kanssa, ajattelin etten koskaan pääsisi sinne toiseen päähän. Tajusin, että täällähän ovat Wigwamin jätkät soittamassa! Tossa Jukka Gustavson, tossa Jim Pembroke, Pekka Pohjola, Ronnie Österberg, he kaikki olivat mulle jonkinlaisia epäjumalia. Luulin tosiaan, että sydämeni pysähtyy ja mietin, että nyt en kyllä handlaa tätä juttua... Se oli ihan kuin epätodellinen uni tai kohtaaminen jostain leffasta. Jännitin niin kauheasti, etten pystynyt kävelemään kunnolla. En mä sillä kertaa laulanut mitään, me vaan hengailtiin. Atte halusi näyttää, että »joo, tällaisia juttuja täällä tehdään». Ei siinä sitten kyllä kauaa aikaa kulunut, kun nämä samaiset jätkät soittivat levylläni, jonka Atte ja Otto Donner tuottivat. Atte ja Otto olivat upeita, rohkeita miehiä, jotka avasivat kirjaimellisesti uusia uomia suomalaiselle rockmusiikille.

Arto Anders Atte Blom toimi 1960-luvulla jazz- ja rockkriitikona ja toimittajana Hufvudstadsbladetissa ja Ylioppilaslehdessä. Vuosina 1966–68 hän oli Rytmi-lehden päätoimittaja. Rytmi oli tuolloin jazzlehti, mutta Blom oli kiinnostunut myös bluesista, rock'n'rollista ja rhythm'n'bluesista, ja nosti esiin aiheita jazzin ulkopuolelta. Blom on toiminut myös sanoittajana, muun muassa Pepe Willbergin levyttämä »Merimies» vuodelta 1969 (Procol Harumin »A Salty Dog») on hänen käännöksensä.

Blom opiskeli jonkin aikaa psykologiaa yliopistolla. Häntä oli jo koulussa kiinnostanut Arvo Lehtovaaran *Psykologian* kuvailema yhteiskunnan nokkimisjärjestys, ja hän alkoi tutkia maailman – erityisesti USA:n – kansalaisyhteiskuntaa ja suomalaista poliittista liikettä. 1970-luvulla Blom teki radioon musiikin lisäksi ohjelmia afroamerikkalaisista radikaaleista kuten Mustista panttereista ja Malcolm X:stä.

Atte Blom on Suomi-rockin ja suomalaisen levybisneksen suurmies ja Suomen kaikkien aikojen kenties merkittävin ääni-levytuottaja, joka kartteli julkisuutta vuosikymmenet.

Love-aikoina Blom opittiin tuntemaan tuottajana, joka osasi bongata artisteja raakileinken tuntuisista esityksistä, oli sitten tyylilajina proge, rock, uusi aalto tai pop. Tuottajan ja artistin suhteessa Blomin mukaan pätevät normaalit perusihmilliset kanssakäymisen lait. Jos siinä tapahtuu jonkinlaista ohjailmistaa, se on mahdollisimman hienovaraista eikä siinä tallata artistin loukkaantumattomuutta.

Miska Rantanen, Helsingin Sanomat 11.6.2013

ATTE BLOM: Olin jazzkriitikkona Hufvudstadsbladetissa ja siirryin sitten rokkiin. HBL oli varmaan ensimmäinen suomalainen päivälehti, joka julkaisi rock-aiheista tekstiä. Eli taustani oli sellainen, että Maarit synkkasi, ei mihinkään äänilevyhyllyyn, vaan kokonaisnäkemykseen, joka mulla oli, vokaalilauluperinteeseen, jota osasin arvostaa. Jos ajatellaan jyrkästi kahta laulajatyyppiä, Ella Fitzgeraldia ja Sarah Vaughania, oli Ella loistavasti äänel-

lään improvisoiva artisti vastapainona Sarah Vaughanin selkeästi tekstisidonnaiselle esitystavalle. Toivoimme Maaritilta juuri tuota tekstikeskeisyyttä.

Otto Donner oli todellinen musiikin monitoimimies. Donner aloitti uransa jazztrumpetistina 18-vuotiaana Ossi Aallon orkesterissa Tampereella. Sitä seurasivat sävellysopinnot Sibelius-Akatemiassa, mm. Joonas Kokkosen ja Nils-Eric Fougstedtin johdolla ja Wienissä György Ligetin johdolla. Donner teki monipuolisen ja arvostetun säveltäjänuran, ja oli kuolemaansa saakka myös aktiivinen musiikkipedagogi.

Donner oli Love Recordsin toimitusjohtaja vuosina 1976–79, oli 1970-luvun lopulla mukana perustamassa Elävän musiikin yhdistystä (Elmu), ja toimi uransa aikana monissa luottamus-tehtävissä Elmussa, Teostossa ja Suomen Jazzliitossa. Donner tunnettiin myös monipuolisena tuottajana, joka tuotti Jukka Tolosta, Wigwamia, Tasavallan Presidenttiä, Hectoria, ja monia muita. Suuri musiikkivaikuttaja löydettiin 27.6.2013 kuolleena Pietarsaaresta veneensä viereltä Alholman satamasta. Donnerin oli tarkoitus avata purjehduskausi matkaamalla Hankoon. Soundin nettilehden otsikko seuraavana päivänä kuului: *Suuren surun päivä: Henrik Otto Donner on kuollut.*

MAARIT: Pelko Oton menettämisestä on ollut läsnä aika pitkäänkin. Mutta siitä huolimatta aina se tulee puun takaa. Näin Otossa ehkä päällimmäisenä hänen äärimmäisen älykkyytensä. Se oli jopa vähän pelottavaa. Otto oli niin teräväkatseinen, niin näkemyksellinen. Joitain asioita, joita hän sanoi ääneen, ei uskaltanut edes itselleen sanoa. Ja juuri sen takia Otto oli mulle valtavan rakas. Tiesin voivani luottaa häneen, ja saavani häneltä aina ymmärrystä ja apua. Samalla Oton ehdottomuus pelotti joskus. Mutta hän oli myös valmis tekemään kompromisseja. Se on tietysti myös älykkään ihmisen merkki: ettei pidä kiinni sellaisista asioista, joilla ei ole pitkässä juoksussa merkitystä.

Se, mikä mua surettaa suunnattomasti on, että mikä juopa se ikinä olikaan, mikä oli Aten ja Oton väliin tullut – Aten mukaan taloudelliset asiat – he eivät käsittäkseni koskaan saaneet sovituksi sitä. Olen ollut havaitsevinani, että jonkinlaista anteeksi-antoa on kuitenkin tapahtunut Aten sydämessä. Otossakin oli kaiken älyn ja kriittisyyden ja terävyyden takana äärettömän rakastava ja suuri sydän. Ja mä löysin sen kyllä. Silloin, kun Otto kehui, hän tarkoitti sitä.

Loven kolmas perustajajäsen Christian »Chrisse» Schwindt oli arvostettu muusikko, joka toimi mm. DDT Jazz Bandin rumpalina. Christian Schwindtin sekstetti kuului 60-luvun suomalaisen jazzin kärkeen, ja sille uskottiin myös kansainvälisiä edustustehtäviä, kuten Liegen festivaalit vuonna 1964.

Vuonna 1966 julkaistiin yksi ensimmäisistä suomalaisista pitkäsoittolevyistä ja arvostettu jazzklassikko, Christian Schwindt Quintetin *For Friends and Relatives*, jolla Schwindtin itsensä lisäksi soittivat Otto Donner, Heikki Sarmanto, Tapani Tamminen, Erik Dannholm, Pentti Hietanen ja Pekka Sarmanto. Albumin alkupe-
räinen vinyylipainos lienee tämän hetken arvokkain suomalainen levy, josta maailmalla maksetut huutokauppahinnat ovat nousseet jopa tuhansiin euroihin.

Schwindt perusti irtauduttuaan Lovesta Kompass Recordsin Lasse Mårtensonin kanssa vuonna -76. Sen tunnetuimpia julkaisuja olivat J. Karjalainen, Hasse Walli ja Jukka Linkola. Fazer osti Kompass Recordsin vuonna 1988.

MAARIT: Chrisse jäi mulle huomattavasti etäisemmäksi kuin Atte ja Otto. En oikein edes tiedä, mikä Chrissen asema ja tehtävä siinä hierarkiassa oli. Mutta se mulle jäi mieleen, että Chrisse tuli usein rennosti, kädet taskuissa, sinne Loven toimistoon ja pummas multa röökiä ensimmäiseksi aamulla. Varmaan hän yritti itse taistella eroon tupakasta, mutta ehkä mä olin vähän väärä henkilö... pitämään toimitusjohtajan tupakoissa [nauraa].

OTTO DONNER: Tuntui, että Maaritissa löysimme ihmisen, joka on luontainen laulaja. Me oltiin Aten kanssa etsitty sellaista. Meidän ajatus oli ensi alkuun se, että Love Records olis tällainen monipuolinen yhtiö, jolla ois kaikenlaisia artisteja. Etsittiin siis laulajattaria, koska miehiä oli tarjolla vaikka kuinka paljon, mutta naispuolisia laulajia ei ollut. Yksi, jota me yritimme, oli Lea Lavén, joka siihen aikaan ei ollut niin tunnettu kuin on nyt.

CURRE BOUCHT: Kun kuulin hänet, kaikki oli ihan selvää... Maarit oli ainutlaatuisen lahjakas jo silloin, 18-vuotiaana, ja soitti kohtuullisen hyvin korvakuulolla pianolla hankaliakin sävelkuvioita. Maaritista näki ja kuuli heti, että hän tulisi menemään pitkälle.

MAARIT: Pianonsoitonopettajani oli venäläinen neiti-ihminen. Hänellä oli todella pitkä ja paksu lyijykynä, ja jos soitti huonosti, hän näpäytti sillä sormille aika kovaa. Minä en häntä pelännyt, mutta kylällä oli lapsia, jotka kävivät hänellä opissa, ja pelkäsivät häntä kamalasti. Hyvä ystäväni ilmastotutkija Martti Heikinheimo vaihtoi vuoden kuluttua instrumenttia johtuen tämän venäläisneidin pedagogiikasta. Itselläni oli niin valtava halu ottaa selvää asioista ja oppia, ja tiesin ja ymmärsin, ettei tämä opettaja ilkeyttään lyö mua, vaan haluaa mun muistavan sen, kun soitan väärin. Siksi mä en pelännyt, mutta kaunis Jaana-siskoni pelkäsi niin paljon, että kävi peräti kaksi viikkoa tällä opettajalla. Tahkosin monta vuotta niitä etydejä hänen opetuksessaan. Kunnes sitten varmaan tuli joitain megahirveitä tilanteita perheen kanssa, ja pianotunnit jäivät sen takia.

CURRE BOUCHT: Siinä oli mukana toinenkin yhtiö, D-tuotanto, joka halusi saada hänet, tehdä sopimuksen, mutta omasta mielestäni mä sain estettyä sen. Maarit kieltäytyi kohteliaasti ja Danny oli hyvin vihainen! Sanoin, että Maarit ei nyt ole kiinnostunut asiasta – olin hänen mukanaan – ja että hän on liian hyvä siirtyäkseen suoraan kaupalliseen. Ajattelin, että Love Records tekee kulttuu-

ria, ja se että Maarit saa olla siellä tekemässä Tolosen, Eero Ojasen ja näitten kanssa, edistää hänen henkistä kehitystään. Ja musiikkilista sellaista. Lahjakkuuttahan Maaritilla oli vaikka muille jakaa.

MAARIT: En missään nimessä halunnut sotkeutua D-tuotantoon. Danny halusi tavata mut ja kävinkin häntä tapaamassa yhden kerran, ja ilmoitin hänen mielestään pöyristyttävän palkkavaatimuksen. Ja tahallani pyysinkin niin paljon, koska mulla ei ollut minkäänlaista intressiä mennä. Halusin itse päättää taiteellisesti ja musiikillisesti omasta tekemisestäni, kehityksestäni ja urasta. Ei se olisi ollut ollenkaan mun paikkani. Uskon, että olisin aika paljon menettänyt itsenäistä päätösvaltaa, ja että meillä olis voinut tulla Dannyn kanssa isotkin konfliktit.

CURRE BOUCHT: Haluan korostaa, että Maarit oli niin poikkeuksellisen lahjakas kaikin puolin, että hän ei mua olisi tarvinnut. Se, että löysin hänet, on siinä mielessä vitsi. Se nyt sattui olemaan niin, että mulla oli ne kontaktit, mutta ne olis voineet olla kenellä tahansa muullakin. Ilman minua hän olisi tullut jostain toisesta kulmasta mukaan musiikkielämään. Toivottavasti tämä nyt oli se oikea tie. Törmäsin kuitenkin kerran rock-tietokirjaan, jossa mun nimeni kohdalla mainitaan, että olen pianisti, joka löysi Maaritin. Se, että olen kirjoittanut satakunta laulua ja tehnyt muutakin, ei ollut niinkään merkittävää siinä kirjassa...

Maaritin tulevaisuus oli näin ollen sinetöity. Hänet liitettiin mukaan tarunhoitoiseen Love-talliin. Atte Blom ja Otto Donner saivat Maaritista vaikuttavan naispuolisen tulkin yhtiönsä tuotannolle: virheettömästi laulavan nuoren tytön, joka kaupan päälle oli keijukaismaisen kaunis.

Maarit asui Helenan, isänäitinsä, luona lähellä Hiekkaharjun asemaa ja teki päivätöitä kenkäkaupassa.

MAARIT: Olin ensin noin kaksi vuotta tsupparina Helsingin Tampereen Jalkineessa. Mulla ei ollut varaa ostaa kunnan kenkiä, ja kun sitten piti tsupata, mulla oli veriset rakkulat jaloissa. Se oli karua. Ja palkka oli ihan uskomattoman huono. Olin välillä pari kuukautta töissä Airamilla ja sain sitten myyjän paikan Tikkurilan Tampereen Jalkineesta. Ja tietysti mulla oli näitä musahommia kotikulmillani jonkin verran siihen aikaan jo.

Nuoren tytön elämä alkoi muuttua kovaa vauhtia Love Recordsin myötä. Finnvoxilta buukattiin studio Maaritia varten lähes saman tien, ja Atte Blom lähetti hänet Viiskulmaan Digeliuksen levykauppaan, josta hän sai tutustumista varten mukaansa Aretha Franklinia, Sarah Vaughania ja muita ajan huippulaulajia. Helsingin Viiskulmaan vuonna 1971 perustettu Digelius Music on kansainvälisestikin arvostettu, jazz- ja kansanmusiikkiin erikoistunut levykauppa, jonka yksi perustajajäsenistä ja nykyinen omistaja Ilkka »Emu» Lehtinen toimi jo 70-luvun alussa yleisön ja muusikoiden yhdistäjänä jakamalla tietoa yhtyeistä, konserteista ja levytyksistä. Maaritin varattomassa kodissa ei ollut levysoitinta, mutta onneksi mummon luona ja muutamalla kaverilla oli, ja Maarit pääsi pian laajentamaan musiikillista yleissivistystään aivan uudella volyyymilla.

EMU LEHTINEN: Meidän kauppa varsinkin siihen aikaan – mutta nykyäänkin – oli kohtaamispaikka, ydinmesta samalla tavalla kuin klubit sitten myöhemmin illalla. Muusikotkin saattoivat viipyä kaupassa pitkiä aikoja ammentamassa infoa ja vaikutteita uusista levyistä. Maaritille on saatettu antaa Lovelta rahaa, että »hae tolla hyviä levyjä itselles». Yleisesti ottaen artistit olivat rokkareita, joita levy-yhtiöt eivät paljon määrälliset! Tuskin näin esimerkiksi Remun kohdalla toimittiin. Meidän kauppaan kerääntyi sitten

usein ihmisiä, ja illalla lähdettiin yhdessä M-klubille, Vanhalle tai Tavalle – missä nyt milloinkin tapahtui. Maarit eli kyllä ihan omaa elämäänsä. Vaikka häntäkin klubeilla näkyi, hän ei ollut mikään »klubipeikko».

Helsingissä oli 1960- ja 70-luvuilla harvoja bailumestoja, mutta lovelaisten erityisesti suosimilla Vanhalla, Tavalla ja M-klubilla oli myös vaihtoehtokulttuuritarjontaa.

Vanha ja Tavastiaklubi ovat edelleen voimissaan. Vanha ylioppilastalo valmistui Mannerheimintien ja Aleksanterinkadun risteykseen ylioppilaiden kokoontumis- ja juhlaikäyttöön 1870. Se rakennettiin suolle silloisen kaupungin keskustan reunalle. Hämäläis-Osakunnan rakennuttama Hämäläisten talo valmistui Kampinkadulle (nyk. Urho Kekkosen katu) vuonna 1931. 1950-luvulla sen alakerrassa toimi muodikas tanssipaiikka Hämis, jonka nimeksi tuli 1970 Tavastiaklubi.

M-klubi puolestaan oli Hotelli Marskin kellarissa Mannerheimintiellä vuodesta 1962 toiminut ravintola, jonka asiakaskuntaan kuului kotimaan kerma presidentti Kekkoesta ajan tärkeimpiin artisteihin. Klubia kutsuttiin myös Kultapossi- ja Mau Mau -kerhoksi. (Mau Mau oli yksi nimitys Keniassa vuosina 1952–60 toimineelle militaristiselle liikkeelle, joka toimi maan vapauttamiseksi Britannian siirtomaahallinnosta.) M-klubi jatkoi toimintaansa aina 1980-luvulle asti.

OTTO DONNER: Uuden artistin breikkaaminen alkaa aina siitä, että tehdään joitain »koepaloja» ens alkuun, ja sitten tehdään muutama LP. Mä olin niissä kaikissa osallisena, en niinkään paljon niiden taustojen tekemisessä kuin Maaritin laulattamisessa. Laulattaminen tarkoittaa sitä, että ensin tehdään taustat, sit mennään toiseen studioon ja taiteilija laulaa sen taustan päälle. Se ei ekalla kerralla onnistu kovin monelta, vaan siinä pitää kuunnella se mun mielestäni kaikkein tärkein asia: laulun puhtaus. Se on semmoinen asia, jonka vaan pitää olla kohdallaan, että siihen

laluun tulee ilmettä ja ilmaisia, niin että se voi jollain lailla menestyä. Jos ei tunnu, että taiteilijalla on henkistä pääomaa, niin ei se silloin toimi koskaan koko juttu.

Aamun tulo

Ilta on / varjot laskeutuu
tässä istun ja näin mietin
kuulen kuinka/ nuo lehdet kuiskailee
illan hiljaisuudessa
Puro tuo/ jonka nähdä viel' voin
pian peittyi tuohon usvaan
pilviverhon pois ajaa tuuli tuo
ja pienet tähdet loistaa saa
Joskus nähdä saa / miten tyhjä kaikki on
miten sanan väri vaihtuu
muistan illan valossa
yksin odotan / kunnes aamu lähestyy
ja mä riemussa saan elää meidän aamun koitossa
Ei enää voi pysäyttää aamun tuloa
ei enää voi pysäyttää aamun tuloa
la laa...
Puro tuo/ jonka nähdä viel' voin
pian peittyi tuohon kultaan
pilviverhon pois ajaa tuuli tuo
ja aamun tulon nähdä saa
la laa...
Joskus nähdä saa...

(säv. Jim Pembroke, san. Maarit Äijö)

Love Records käynnisti teini-ikäisen artistinsa uran singlellä, jonka A-puolelle Jim Pembroke sävelsi kappaleen »Aamun tulo». B-puolelle valittiin »Nyt olen tullut maailmaan», käänösversio Carole Kingin »Home again» -kappaleesta.

MAARIT: Jarkko Laine oli tehnyt singlen B-puolen suomennoksen. Laine on ihana runoilija, tosi suuri. Hän oli vähän ennen »mun aikaani», tavallaan meidän näkökulmastamme jo aika vanha mies. Mulla on pari Jarkko Laineen tekstiä tallella vieläkin.

Vaikuttavasta tekijäkaartista huolimatta Maaritin esikoissinglen purkittaminen ei ollut kaikilta osin – ja vieläpä sen A-puolen kohdalta – täysin saumatonta.

Kun oli reilu vuorokausi aikaa levytykseen, selvisi, ettei siihen biisiin ollut olemassa ollenkaan sanoja. Jonkun oli kyllä pitänyt tehdä suomenkielinen teksti Jimin idean mukaan, mutta jossain oli töpätty. Ei ollut muuta mahdollisuutta kuin tehdä itse sanat. Mä en ole koskaan elämässäni kirjoittanut mitään. En edes niitä teini-iän runoja. Sitten mä vaan istuin lattialle ja aloin kuunnella sitä biisiä. Sitten ne sanat syntyivät. En mä tajua vieläkään, miten se oikein kävi.

Maarit Intro-lehdessä 2/1973

MAARIT: Kävin vain istumaan. Istuin Helena-mummoni keittiön ikkunalaudalla ja katselin kaikessa rauhassa ulos. Joku määrätietoisuus ja päättäväisyys mulla oli, että nyt täytyy saattaa tuo työvaihe loppuun. Olen kyllä ylpeä, että tein sen. »Aamun tulo» on makea biisi ja siinä on mun tekstini. Ja toisella puolella oli sitten tosiaankin Jarkko Laineen, yhden Suomen merkittävimmistä nykyrunoilijoista, teksti. »Tahtoisin jonkun / joka kuulee ja kuuntelee myös / saan kodin hänen korvastaan...» Semmoinen osa on jäänyt erityisen vahvasti mieleen siitä Laineen tekstistä.

Single saatiin valmiiksi heinä-elokuussa -72. Levy keräsi paljon kiitosta, vaikkei Maarit itse tuolloisten lehtihaastatteluiden perusteella vaikuttanutkaan lopputulokseen täysin tyytyväiseltä. Kyse oli luultavasti »rankkoihin» miehisiin rock-piireihin päätyneen aran nuoren tytön jopa liioitellusta vaatimattomuudesta.

– Olisihan se parempikin voinut olla. Siinä on pikkuseikkoja, joihin ei vielä silloin osannut kiinnittää huomiota. Suomen kieleni on aika huono. Arkuutta havaitsee siellä täällä. – –

Omia mahdollisuuksiaan Maarit ei pidä tällä hetkellä erityisen merkittävänä. Syynä siihen on musiikkimme miesvalta. Naisten levyt eivät tahdo mennä kaupaksi.

– Ainoa keino sen korjaamiseksi on itsensä kehittäminen. Suomalainen naislaulaja-tyyli on minusta huono. Sitä pitäisi muuttaa. Katsotaan, onko minun pian tehtävästä LP:stäni apua. Ainahan voi yrittää.

Iltä-Sanomat 26.10.1972

Musa-lehti arvioi syksyllä 1972:

MAARIT: Nyt olen tullut maailmaan / Aamun tulo. Jos sitä nyt yleensä puhutaankin sokerista pohjalla, niin minä satuin saamaan heti tämän läjän parhaan heti pinnalta eli Love Recordsin uuden tytön, josta yhtiö odottaa kovasti uutta supertähteä, eikä suinkaan vailla perusteita.

Maarit (omaa sukua Äijö) on jotain uutta tähän nuivahtaneeseen naislaulajakaartiimme, jota on vaivannut aneemisuus jo pitemmän aikaa. Tyyliiltään Maarit lähestyy kovasti tuollaista Carole Kingin tapaa laulaa ilman sen suurempia koukeroita ja kakkospuoli, jonka olen muuten itse provokatorisesti vääntänyt tuolla nimessä A-puoleksi, onkin Carole King -hitti Home Again. Syy tähän on se, että vaikka pidän Aamun tuloa sävellyksellisesti jännittävämpänä ja monivivahteisempänä, uskon, että A-puoleksi muodostuu suuremman kaupallisuutensa vuoksi juuri tuo Carolin homma. Aamun tulo on Jim Pembroken sävellyks ja Maaritin oma sanoitus, molemmat ovat onnistuneet, ja kun esityskin on aivan ok, en jaksa ymmärtää, jos tästä ei tule myyntimenestystä.

Maaritin trikkiäänitetty laulu muistuttaa välistä Mary Hopkinia, muttei mitenkään häiritsevästi. Kakkospuolen pianisti ansaitsee kiitoksen. Olisin mielelläni kuunnellut heti suoraan Maaritia LP:nä, mutta hyvä näinkin. Ehkä LP tulee hyvinkin pian. (PS. Valokuvista päätellen Maarit on kaiken lisäksi rautaisen näköinen.)

MAARIT: Olihan se aika makee ekaksi singleksi, kun nyt ajattelee. Ei sitä ainakaan mistään kaupallisuudesta voi syyttää! Siinä oli mukana niin upea bändi. Ronnie Österberg, Jukka Gustavson, Jim Pembroke... Ja kyllähän mä itsekin puhtaasti lauloin – en koskaan ennen sitä ollut laulanut studiossa. Ja ne jouset! Mukana oli Ylösen jousiryhmä. Pembroke, joka ei varmaan ikinä ollut tehnyt mitään tollaisia arreja, huitoi viulisteille, jotka olivat ihan ihmeissään... hauskaa tilannekomiikkaa. Pembroke oli hyvin läheinen mulle. Kävi meillä joskus vielä silloinkin, kun Samuli oli jo syntynyt, tehtiin joitain biisejä yhdessä.

Pembroke asuu tätä nykyä Yhdysvalloissa. Loven kalustoon kuulunut kitaristi Jukka Tolonen kommentoi Karjalaisessa 9.2.2000: *Jim Pembroke on soittanut Hillary Clintonin cocktailbileissä pianoa. Jimin avovaimo on siellä ihan ykkösseurapiireissä.*

Maarit sai syksyllä lopettaa työnsä Tampereen Jalkineessa: Atte Blom järjesti hänet töihin Love Recordsin toimistoon.

ATTE BLOM: Maarit oli Arinatiellä ottamassa vastaan toimistossa, ja ehkä se symbolisoi sitä mun ja Maaritin välistä samankaltaista näkemystä musiikin suhteen.

MAARIT: Atte varmaan ehdotti, voisinko tulla Loveen duuniin, tekemään vähän toimistohommia, koska aloin olla jo niin hirvittävän laiha. Mulla ihan oikeasti ei ollut tarpeeksi ruokarahaa! Atte sanoi, että »kyllä sä voit sitten silti käydä keikoillakin» ja »kyllä kaikki jotenkin järjestyy». Niin mä sitten pääsin Loveen töihin. Se oli jotakin aivan luksusta. Muistan saaneeni liksaa 750 tai 800 markkaa kuukaudessa, mikä oli mun mielestäni ihan valtava määrä rahaa! Olin Lovella toimistotöissä vuoden verran, ja Atte

olikin Samin ohella yksi tärkeimmistä hahmoista, kun ajatellaan musiikillista uraani. Atte otti mut siipiensä suojiin.

Kuljin junalla Hiekkaharjusta Helsinkiin ja sitten rautatieasemalta autokyydillä Loveen. Mukana olivat aina Atte ja Peltoniemen Timo, joka soitti DDT:ssä ja oli Lovella duunissa. Ja hänellä oli tipparellu. Meillä oli aamuisin treffit Postitalon edessä. Mä seisoin siinä rappusilla ja odotin, että pian kundit tulevat. Sitten ne tulivat Manskua pitkin ja kaarsivat rellulla siihen Postitalon eteen, ja auto oli aina ihan kallellaan, kun isokokoinen Atte istui siinä.

Karhumaisen Atte Blomin suojelukseensa ottama Maarit näytti hieman pelokkaalta taskukokoiselta Venukselta. Maarit kertoo John Fagerholmin ja Jaakko Riihimaan kirjassa *Albert Järvinen*:

Mä olin Lovella töissä ja istuin siinä toimistossa. – Yks päivä sitten Albert Järvinen tuli siitä ovesta ja sit se vähän siinä niin kuin kierteli ja katteli. Mä olin silloin ujo, tai TOSI ujo. No mä ihmettelin, että kun jätkiä alkaa lappaa studion puolelta vähän väliä siihen mun luo, että 'moi', ja sitten ne lähti heti pois. Mä ajattelin, että mitä ne nyt trampppaa tässä koko ajan?

Niin tän mä sitten kuulin noin kymmenen vuotta sitten Hillel Tokazierilta: Niillä oli ollut studiokeikka ja Albert oli tullut siihen toimistoon käymään ja se näki mut ekaa kertaa. Albert oli mennyt studioon ja sanonut, että nyt on hyvännäköinen mimmi Lovella toimistossa, käykää tsekkaamassa. Ja sieltä niitä lappas siihen. En mä mitenkään ymmärtänyt, että ne tulee mua katsomaan.

Maarit herätti nopeasti alan sisäpiiriläisten huomion, eikä pelkästään Loven kauniina toimistotyöntekijänä. Love Records oli pieni »musiikkiperhe», jossa kaikki liittyi kaikkeen. Loven laulajat, muusikot ja säveltäjät tekivät töitä myös toistensa levyillä ja keikoilla. Maaritkin sai pian lisätöitä yhtenä Loven levy- ja livetaustalaulajana.

PEPE WILLBERG: Tapasin Maaritin ensimmäisen kerran Loven ympyröissä. Maarit oli meidän kanssa jollain keikkallakin, mun mielestäni se oli Bottan keikka. Ihan pikkulikkana. Se oli varmaan vuonna -72, Paradisen kausi oli 72–74. Hämmästyttävän hyvin Maarit lauloi, täysin puhtaasti. Sitä kuulee aika harvoin näissä ympyröissä tässä maassa. Tänä päivänä on enemmänkin näitä »laululintuja». Ne kuulostavat kaikki ihan hyviltä, koska on olemassa kaiken maailman pesukoneet, eikä voi oikeasti tietää, kuka on hyvä laulaja. Pesukone korjaa falskin äänen puhtaaksi vauhdissa.

DAVE LINDHOLM: Ensimmäinen muistikuva Maaritista on se, et se laulo taustoja Love Recordsilla aika paljon. Mä törmäsin siihen silloin. Oisko se ollu Muskan tai jonkun taustoja laulamassa. Se nyt ensimmäisenä jäi siitä mieleen, et Maarit laulo mun mielestä hyvin.

Pienikokoinen, raikaskasvoinen ja ujo Maarit hämmästytti paitsi muusikoita myös musiikkitoimittajia, kriitikoita ja muita alan toimijoita.

Vuoden löytö. Vuosikymmenen löytö. Asiasta ei ole epäilystäkään. Henrik-Otto Donner, Chrisse Schwindt, Eero Koivistoinen, Paroni Paakkunainen ja monet muut merkittävät muusikot ovat haltioissaan. Nuoresta työstä.

Hufvudstadsbladet, syksy 1972.

EMU LEHTINEN: Ensikosketus Maaritiin on täytynyt olla joskus -72 tai -73 Love Recordsin toimistossa Arinatiellä, jossa Chrisse Schwindt, Maija Eronen ja Atte Blom istuivat. Sinne tuli sellainen nuori tyttö, kauheen kiinnostava nuori nainen, ja mä kysyin, että »kukas toi on?» ja kuulin, että Maarit Äijö. En mä silloin edes vielä tiennyt, että se oli ryhtynyt laulamaan. Tää oli niitä samoja aikoja, kun Maarit teki sen ekan levynsä.

Maarit ja Sami Hurmerinnan kappaleet ovat soineet neljän vuosikymmenen ajan kansakunnan tajunnassa. Nyt he kertovat tarinansa biisien takaa. Maarit kyyditsee lukijan lämpimän humoristiselle ja koskettavalle kiertoajelulle lapsuuteen, uran alkuun Love Recordsilla, perhe-elämään, säveltämiseen ja sanoittamiseen, musiikkibisneksen koukeroihin.

Kirjaan on haastateltu Maaritin ystäviä ja yhteistyökumppaneita Otto Donnerista Atte Blomiin, Paula Koivuniemestä Raili Hulkkoseen, Heikki Salosta Mikko Kuustoseen, Hectorista Mamba Assefaan – ja monia, monia muita. Ennen muuta saamme kuulla Maarit Helena Hurmerintaa. *Maarit* on naisellisen jämäkkä ja viehättävä puheenvuoro Hiekkaharjun pienen laululinnun lennosta suomalaisiin sydämiin.

 Johnny
Kniga

ISBN 978-951-0-36427-7

kl 78.99 Jos tahdot tietää

WWW.JOHNNYKNIGA.FI

9 789510 364277